

به نام خدا

انسان، طبیعت، معماری

Man, Nature, Architecture

همه چیز در مورد انسان، طبیعت، معماری

کاری از بخش معماری و شهرسازی گروه هنری اجتماعی آمد

انسان، طبیعت، معماری از دروس مهم و پایه معماری است که با توجه به دو برنامه درسی موجود، این درس را تشریح میکنیم :

- ۱- برنامه درسی جدید، مصوب سال ۱۳۹۵ که در دانشگاه تهران و بعضی دانشگاه ها طبق آن تدریس می گردد و آخرین بار توسط دانشگاه فردوسی بازنگري شده است و تا سال ۱۴۰۲ معتبر است .
- ۲- برنامه درسی قدیمی ، مصوب شورای عالی برنامه ریزی سال ۱۳۷۷ که همچنان در دانشگاه علم و صنعت و بعضی دانشگاه ها طبق آن تدریس می گردد.

عنوان درس به فارسی	انسان، طبیعت، معماری
عنوان درس به انگلیسی	Human, Nature, Architecture
تعداد واحد	۲ واحد (۱ واحد نظری و ۱ واحد عملی)
تعداد ساعت	۴۸
نوع درس	پایه
نوع واحد	نظری/عملی
پیش‌نیاز	مقدمات طراحی معماری ۱

هدف کلی درس:

هدف اصلی درس آشنا نمودن دانشجویان با ارتباط معماری و طبیعت و توجه به نقش انسان به عنوان خالق معماری در ارتباطی که بین اثر خود و طبیعت برقرار می‌کند می‌باشد.

اهداف ویژه درس:

اندیشیدن به راهکارهایی با الهام از طبیعت برای پاسخ به پرسش‌های معماری امروز که علاوه بر نو و بهینه بودن با ساختار حاکم بر طبیعت در سازگاری کامل باشد، یکی از اهداف این درس می‌باشد. توجه به حفظ طبیعت، احترام به آن و فراهم نمودن شرایط آسایش در معماری با روش‌هایی که تا حد امکان از وارد آوردن آسیب به طبیعت پرهیز شود از جمله اهداف دیگر این درس است. برای درک بهتر این موضوعات مراجعه به تجربیات ارزنده معماری گذشته کشورمان و همچنین سایر کشورها و به موازات آن بررسی تجربیات و پیشرفت‌های معماری معاصر می‌تواند بسیار مفید باشد. در کنار موضوعات معماری مطالعه نحوه برخورد و ارتباط و همچنین الگوگیری سایر علوم از طبیعت و توجه به حفاظت از آن در گسترش دید و عمیق‌تر نمودن شناخت دانشجویان کمک خواهد نمود.

سرفصل درس:

سرفصل نظری:

- ضرورت حفظ طبیعت و محیط‌زیست به عنوان بستر و بقا حیات
- بررسی سیر تاریخی مواجهه انسان با طبیعت
- مدل‌های تعامل انسان با طبیعت
- بررسی دیدگاه فلاسفه غرب با طبیعت
- بررسی دیدگاه فلاسفه شرق با طبیعت
- طبیعت به عنوان بستر رشد انسان از دیدگاه قرآن
- بررسی کلی چگونگی رابطه سه گانه انسان، معماری و طبیعت
- نگرش‌های برخورد با طبیعت در معماری
- آشنایی با معماری بدوی و بومی و چگونگی رابطه آن‌ها با طبیعت
- آشنایی با الگوهای سازه در طبیعت
- آشنایی با الگوهای فرم در طبیعت
- آشنایی با معماری سنتی ایران در مواجهه با طبیعت

- آشنایی با معماری مدرن طبیعت گرایانه
- آشنایی با مفهوم توسعه پایدار
- آشنایی با معماری پایدار، دیدگاه‌ها و زیرشاخه‌ها
- آشنایی با مفهوم فرهنگ و هنر در معماری مبتنی بر طبیعت

سرفصل عملی:

- طرح پرسش‌هایی در معماری و جستجوی پاسخ‌های مناسب آن در طبیعت
- تجربه روش‌هایی که می‌توان الگوهای برگرفته از طبیعت را به معماری انتقال داد
- ساخت مدل‌های فیزیکی به عنوان نتیجه عملی تحقیق به صورت گروهی توسط دانشجویان
- توسعه و تکمیل طرح‌های برگرفته از طبیعت

روش یاددهی-یادگیری:

- ایجاد فضای مناسب جهت فهم و درک مناسب از درس
- توضیح، تفسیر و موشکافی مباحث تئوری
- طرح پرسش‌های کوتاه و نحوه یافتن راه حل آن‌ها
- مشارکت دانشجو در بحث و جدل مباحث علمی در کلاس
- تعیین تکالیف تحقیقی به صورت گروهی و ارائه آن در جلسات پایان‌ترم
- ارائه تمرین‌های عملی به دانشجو در رابطه با موضوع درس جهت کسب تجربه

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد:

- فهم ضرورت توجه به طبیعت و حفظ محیط زیست
- شکل‌گیری جهان‌بینی فلسفی به طبیعت و حیات
- ایجاد نگرش تئوریک در رابطه با انسان، معماری، طبیعت
- توانایی بهره‌گیری و الگوبرداری از طبیعت در معماری

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	پروژه
۱۰٪	ندارد	۶۰٪	۳۰٪

تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

کلاس با فضای مناسب، تخته وایت برد، ویدئو- پروژکتور و پرده مناسب جهت ارائه پاورپوینت، رایانه، اینترنت

منابع اصلی:

- طبیعت منبع الهام، گلابچی، محمود
- رابطه انسان با طبیعت و معماری، نقره کار، عبدالحمید
- طبیعت کتاب باز آفرینش، تحلیلی بر رابطه انسان، طبیعت، معماری، فیض آبادی محمود

– معماری، فرآیند زیستی، سنوزیان، جاویر، ترجمه صادقی، ساناز

- Gruber, P. (2011), Biomimetics in Architecture: Architecture of Life and Buildings, Springer, New York
- Jodidio, P. (2006), Architecture: Nature, Prestel, Munich
- Laffon, C. Laffon, M. (2004), A home in the world: houses and cultures, H.N. Abrams, New York
- Portoghesi, P. (2000), Nature and Architecture, Skira, Milano
- Otto, F. Rasch, B. (1995), Finding Form: Towards on Architecture of the Minimal, Deutcher Werkbund, Munich
- Rudofsky, P. (1981), Architecture without Architect, Academy Editions, London

منابع فرعی:

- انسان طبیعت معماری، علی مددی، علیرضا
- طراحی با طبیعت، ایان مک هارک، ترجمه وهاب زاده، عبدالحسین
- معماری زیست مبنا، محمودی نژاد، هادی
- فرانک لوید رایت، معماری و طبیعت، هافمن، دونالد. ضیا بخش، ندا
- طبیعت، کیمیای معماری، نگاهی نو به انسان طبیعت معماری، کیری سامانی، علی
- انسان طبیعت معماری، داریوش، بابک
- نگرش مفهومی به انسان طبیعت معماری، فلاح، محمدصادق
- معماری طبیعت گرا، مراد بیگی، سارا و احمدی نژاد، مسعود
- انسان طبیعت معماری، گلپور فرد، نازنین
- انسان طبیعت معماری، فراهانی، فریدون
- انسان طبیعت معماری، قره نژاد، حسین

Amadgp.ir

منابع مطالعاتی:

– مجله باغ نظر

- <http://www.onlinearchitect.ir/cat/22/23/>

NAOSHIMA - BENESSE HOUSE MUSEUM

انسان، طبیعت، معماری

تعداد واحد: ۲ واحد نوع واحد: نظری، عملی پیشنیاز: مقدمات طراحی معماری (۱)

هدف:

- حساس شدن نسبت به محیط و یافتن نگاه معنی یاب به پدیده ها،
- آشنایی با اصلی ترین مبانی پیدایش صور موجود در محیط اعم از صور طبیعی و ساخته دست انسان و نیز نظم و معنای دقیقی که در پس آن صور موجود است.

موضوع:

نیل به اهداف درس از راه دقت و تفحص در معماری پدیده های طبیعی در مقیاس ذره و کلان، اعم از جمادات، گیاهان و جانوران، و در افقی وسیعتر، باممارست در ابعاد وجودی انسان صورت میگیرد. در این منظر، معماری به عنوان یک عمل انسان برآیند نیروهای متعددی است که از سوی طبیعت و محیط و نیز ابعاد جسمانی، روحانی، فردی و اجتماعی انسان وارد شده، در شکل گیری آن نقش تعیین کننده دارند.

نحوه تأثیر و تأثر عوامل طبیعی در شکل گیری صور موجود زائیده و بازگوکننده نظم دقیق و حیرت انگیزی است که بر این عالم حاکم و خود از نشانه های راهبر بسوی خالق یکتاست. کشف این نظم دقیق و راز و رمز پیدایش صورتها و جلوه های مختلف وجود نیازمند بصیرتی است که از راه مشاهده معنی یاب و نقد و تحلیل مصادیق متعدد میسر میگردد. از این رو در این درس انتخاب مصادیق مناسب و مطالعه نزدیک آنها از اهمیت زیادی برخوردار خواهد بود.

البته لازم به یادآوری است که سمت و زاویه نگاه این درس به پدیده ها جستجوی حکمت شکل گیری آن پدیده ها است که لاجرم با نگاه فیلسوف یا دانشمند علوم طبیعی تفاوت دارد. زمینه های مورد بحث و توجه در این درس عمدتاً عبارتند از:

- انتظام فضای کیهانی (نظم کلان)
- نظم هندسی حاکم بر جمادات (بلورها و ...)
- نظم حاکم بر شکل و رشد گیاهان
- نظم حاکم بر شکل گیری، رشد، حیات و حرکت جانوران
- معماری جانوران
- هندسه و تناسبات بدن انسان و مقیاس انسانی

- Gruber, P. (۲۰۱۱), Biomimetics in Architecture: Architecture of Life and Buildings, Springer, New York
- Jodidio, P. (۲۰۰۶), Architecture: Nature, Prestel, Munich
- Laffon, C., Laffon, M. (۲۰۰۴), A home in the world: houses and cultures, H.N. Abrams, New York
- Portoghesi, P. (۲۰۰۰), Nature and Architecture, Skira, Milano
- Otto, F., Rasch, B. (۱۹۹۵), Finding Form: Towards on Architecture of the Minimal, Deutcher Werkbund, Munich
- Rudofsky, P. (۱۹۸۱), Architecture without Architect, Academy Editions, London

Amadgp.ir